

PREGLED OTROKOVEGA RAZVOJA

	1 – 2 LET	2 – 3 LET	3 – 4 LET	4 – 5 LET	5 – 6 LET
GIBALNI RAZVOJ	<p>Samostojno hodi. Teče. Počepne, vstane, sede na stol. Ob pomoči odraslega sonožno poskakuje. Brcne žogo brez izgube ravnotežja. Spušča se po stopnicah, če ga držimo za roko. Vzpenja se po stopnicah brez opore. Ko hodi, prenaša predmete. Prepogne se in pobere igračo. Odpira vrata. <u>FINA MOTORIKA:</u> Meče predmete, ne zmore vreči v želeno smer. Razvija se ročnost in pogosteje uporablja dominantno roko. Postavi stolp iz šestih kock. Kotali žogo, valj. Riše spiralne čačke. Drži papir z roko. Prepogne papir na pol. Obrača liste slikanice, stran za stranjo. Niza kroglice na nit. Je z žlico. Kašasto hrano je z žlico.</p>	<p>Meče predmete v želeno smer. Spušča se po stopnicah brez držanja za oporo, eno stopnico za drugo. Sonožno poskakuje. Hodi po prstih in peti, naprej in nazaj. Preskoči oviro, visoko 5 cm. Nekaj časa stoji na eni nogi. Teče stabilno in hitro. <u>FINA MOTORIKA:</u> Gradi stolp iz sedmih, osmih kock. Navija igrače s ključem. Riše navpične, vodoravne črte, naredi križ. Razporeja oblike v skupine (krogi, kvadrati, trikotniki). Reže s škarjami, nenatančno. Oblikuje klobaso iz plastelina. Naredi harmoniko iz papirja. Riše z vodenimi barvicami. S tipanjem razlikuje oblike. Pobira majhne predmete. Zlaga kocke v niz. Oponaša risanje vodoravne in navpične črte. Preriše krog, ko mu pokažemo, kako naj to naredi. Oponašanje risanje križa.</p>	<p>Hodi po ravni črti, z eno nogo pred drugo, z razširjenimi rokami, v različne smeri. Koraka v ritmu glasbe. Skoči iz druge stopnice. V teku brcne žogo. Vozi tricikel. Preskoči oviro, visoko 20 cm. Hodi po stopnicah, na vsako stopnico postavi eno nogo. <u>FINA MOTORIKA:</u> Ulovi veliko žogo z obema rokama. Preriše krog in kvadrat. Oponaša risanje diagonalne črte. Nariše človeka – glavonožca. Prepogne papir po diagonalni. Reže papir s škarjami. Vrže obroč na palico. Svinčnik drži tako, da loči palec od ostalih prstov. Zgradi stolp iz desetih kock. Preriše nekaj tiskanih črk. Sam si umiva roke in obraz.</p>	<p>V teku menja smer. Poskakuje po eni nogi. Stoji na prstih. Pleza po lestvi. Teče, starta, se ustavi. <u>FINA MOTORIKA:</u> Riše človeka (shematsko, v smislu geometrijskih oblik). Sam se obleče. S škarjami reže po krivih črtah. Loči težje od lažjega. Barva risbe. Prerisuje trikotnik. Riše hišo, drevo, človeško figuro (tri do šest podrobnosti), risba je prepoznavna. Napreduje v nadzorovanju rok. Z obema rokama ulovi majhno žogo. Prerisuje različne predmete, enostavne črke. Na vrvico niza majhne kroglice. Pri dejavnostih, vezanih na koordinacijo oko-roka, postaja bolj točen (npr. udarjanje po žeblju). Sam si umiva roke in obraz. Z obema rokama ujame majhno žogo.</p>	<p>Skače po eni nogi. Ovlada igre z žogo. Vozi kolo. Hodi nazaj. Skloni se do tal, ne da bi upognil kolena. Hodi po gredi. Preskakuje kolebnico. <u>FINA MOTORIKA:</u> Šiva z iglo. Navija nit na tulec. S palcem se dotakne vseh prstov. Reže in lepi enostavne oblike iz papirja. Dela pahljačo iz papirja. Zaveže vezalke. Uporablja šilček. Z eno roko naredi kroglico iz papirja.</p>
ZAZNAVNI IN SPOZNAVNI RAZVOJ	<p>Sledi preprostim navodilom: »Daj punčki jesti«. Predmete razvršča v skladu z navodili. Po navodilih vzamem predmet iz kupa ostalih stvari. Ponovi enostavne dejavnosti, npr. božanje medveda. Pokaže osnovne dele telesa na sebi ali na punčki. Like poskuša vstaviti v model. Poimenuje predmete na sliki, ki jih pozna. Začne se igrati simbolno (npr. pije iz lončka, ki je prazen). Popravi narobe obrnjeno fotografijo. Sam si ogleduje slikanico. Na zahtevo izloči en predmet iz množice. Združuje identične oblike in barve v določene skupine. Učenje z vpogledom. Imenuje eno barvo.</p>	<p>Razvršča predmete glede na funkcijo, ali glede na barvo, ali glede na velikost (tri predmete). Vstavlja like v ploščo (krog, kvadrat, trikotnik in pravokotnik). Prepozna predmete na fotografiji, jih imenuje. Postavlja vprašanja (kdo, kdaj, kje, zakaj). Začenja razvijati prostorsko predstavo in začenja ugotavljati enakost makete in prostora. Prepozna podrobnosti na fotografiji. Prepozna sebe na fotografiji. Prepozna določeno knjigo po videzu. Razlikuje hladno od toplega. Nauči se gesto »bravo, še enkrat«. Zloži štiri kocke v kvadrat. Razlikuje in razvršča velike in male predmete. Razporedi identične oblike in barve v ustrezne skupine. Zapomni si in izvrši tri zadane naloge. Opaža količino malo – veliko. Prepozna najdaljšo izmed treh črt in največjo izmed treh žog.</p>	<p>Uči se z opazovanjem, s spraševanjem. Imenuje štiri barve. Prešteva štiri predmete v vrsti. Ponovi zaporedje treh do štirih števil. Ponovi poved iz šestih besed. Sestavi sliko iz dveh delov. Nadaljuje nedokončano zaporedje (določena zaporedja barv, velikosti, oblik). Zapomni si zaporedje navodil. Gradi enostavne konstrukcije iz kock. Razlikuje in prepozna zvoke in glasove. Razvršča žetone po barvi ali velikosti (štiri barve ali velikosti). Ustrezno razvršča osem različnih oblik. Opazi manjkajoče podrobnosti na risbi. Razume odnos med delom in celoto. Sestavi sestavljanke iz dvanajstih delov. Prepozna predmete po otipu, brez gledanja. Razvršča logične naloge po dveh lastnosti (»Poišči rdeči krog«). Rešuje preproste problemske situacije (»Kaj delaš, ko si lačen?«).</p>	<p>Z enostavnimi načrti in zemljevidi si pomaga, da sestavi določen model. Dlje časa je lahko osredotočen na določeno aktivnost. Sestavi sliko iz več delov. Razlikuje med vzorci. Dopolni vzorec. Nadaljuje zaporedje. Pozna večino barv. Iz kock gradi zahtevnejše konstrukcije. Povezuje časovno zaporedje dogodkov. Iz skupine desetih predmetov odšteje štiri predmete. Razvršča logične naloge po treh lastnostih (»Daj mi veliki rdeči krog«). Orientira se v času (dan-noč, jutro-poldne-večer, zdaj-prej-pozneje).</p>	<p>Ve, katera roka je leva in katera desna. Izvrši tri naloge, ki mu jih zastavimo hkrati. Grupira predmete na osnovi več kriterijev. Sestavi serijo predmetov po velikosti. Identificira predmete glede na specifično pozicijo v seriji (npr. prvi, drugi, zadnji). Glasno šteje do 20 in več. Oblikuje pojme vezane na količino, dimenzijo (manjši, krajši, enako, manj kot,...). Prepozna in identificira denar.</p>

Delovno gradivo za Vrtec Slovenske Konjice, povzeto po:

- Dr. Ljubica Marjanovič Umek: *Otrok in predšolska vzgoja.*

- U. Fekonja Peklaj, T. Bregant, N. Baumgartner: *Mejniki otrokovega razvoja.*

- I. Ivič, J. Novak, N. Atanacković, M. Ašković: *Razvojni koraki.*

- N. Skamljč: *Mejniki v govorno jezikovnem razvoju in aktivnosti za spodbujanje razvoja jezika.*

Pripravila: Simona Živec, svetovalna delavka

PREGLED OTROKOVEGA RAZVOJA

	1 – 2 LET	2 – 3 LET	3 – 4 LET	4 – 5 LET	5 – 6 LET
ČUSTVENI IN SOCIALNI RAZVOJ	<p>Začenja povezovati vzroke in posledice. Ne predvideva nevarnosti.</p> <p>Hitro menjava pozitivna in negativna čustva.</p> <p>Strah ga je ob odsotnosti bližnjih oseb, vendar je separacijska anksioznost vse manj pogosta.</p> <p>Ponavlja aktivnosti, v katerih uživa.</p> <p>Odzove se na izražanje čustev odraslega (začetek empatije).</p> <p>Izkazuje kljubovalnost, trmo.</p> <p>Začetek vzporedne igre, igra se ob vrstnikih.</p> <p>Izraža ljubosumje.</p> <p>Igra se z vrstniki in poznanimi osebami.</p> <p>Izraža zanimanje za skupinske dejavnosti in druge otroke.</p> <p>Kadar drug otrok pritegne pozornost odraslega, je ljubosumen.</p> <p>Rad se igra igro pretvarjanja, npr. pogovarjanje po telefonu.</p> <p>Je zelo radoveden.</p> <p>Gleda in posnema igro drugih otrok.</p> <p>Potreba po neodvisnosti narašča, vztraja, da bi stvari naredil sam.</p>	<p>Otrok začne svojo igro deliti z vrstniki.</p> <p>Težko deli igrače z drugimi, zato so pogoste bitke za svoje igrače.</p> <p>Prevladuje vzporedna igra.</p> <p>Pogosta je simbolna igra, igra pretvarjanja, igra vlog.</p> <p>Samostojno obleče nekatera oblačila.</p> <p>Je z vilico.</p> <p>Uživa, ko odraslim pomaga pri opravilih.</p> <p>Sodeluje pri skupinskih igrah.</p> <p>Vživlja se v čustvene položaje druge osebe.</p> <p>Pove svoje ime, spol in starost.</p> <p>Uporablja vljudnostne izraze.</p> <p>Občuti krivdo, kadar se neprimerno obnaša, poskuša spremeniti ali odpraviti posledice (npr. potem, ko nekoga udari, ga poboža).</p> <p>Poskuša pospraviti svoje igrače, skrbi zanje, se vznemiri, če se poškodujejo.</p> <p>Krajši čas ostane z znano osebo.</p> <p>Ponoči ne lula.</p> <p>Dobi napade besa, če ga omejujemo, onemogočimo pri aktivnosti.</p>	<p>Prevladuje simbolna ali domišljajska igra.</p> <p>Pripoveduje o sebi in predvidenih dejavnostih, že izraža svoje misli in čustva.</p> <p>Kontrolira izločanje.</p> <p>Čustveno se naveže na ljudi.</p> <p>Pri igri sodeluje z vrstniki, veseli se sodelovanja.</p> <p>Pri igri uporablja domišljijo in sposobnost pretvarjanja.</p> <p>Upošteva enostavna pravila iger.</p> <p>Posluša pravljice.</p> <p>Samostojno se pripravi na spanje.</p> <p>Začne se zavedati čustev drugih ljudi, vendar zmore razmišljati le o enem vidiku problema.</p> <p>Samoiniciativno pozdravlja odrasle.</p> <p>Pojav čustev: sramu, zavisti, upanje in ponosa.</p>	<p>Začne sklepati prijateljstva.</p> <p>Pripravi mizo.</p> <p>Vključuje se v pogovore z odraslimi.</p> <p>Sposoben je odložiti zadovoljitev potrebe.</p> <p>Strah ga je teme in domišljajskih bitij.</p> <p>Sodeluje z ostalimi v skupini.</p> <p>Deli stvari z drugimi in počaka, da je na vrsti.</p> <p>Izraža agresivnost, zato da bi dosegel cilj.</p> <p>Pri igri z ostalimi otroki igra različne vloge.</p> <p>Raje se igra z otroki enakega spola.</p> <p>Izkazuje interes za spolne organe, možno je samozadovoljevanje.</p> <p>Na stvari je zmožen pogledati iz vidika drugega.</p> <p>Popolnoma obvladuje toaleta.</p> <p>Strah ga je teme in domišljajskih bitij.</p> <p>Sam si pogrne mizo.</p>	<p>Uporablja pribor.</p> <p>Pokaže zaščitniško vedenje do mlajših otrok.</p> <p>Upošteva pravila igre z vrstniki.</p> <p>Prepozna občutke ljubezni, besa, straha in razočaranja.</p> <p>Strah ga je realnih predmetov in nadnaravnih bitij.</p> <p>Rad ima družbo otrok, pogosto ima enega ali dva »posebna« prijatelja.</p> <p>Pripravljen je deliti igrače z drugimi, igra je sodelovalna.</p> <p>Sodeluje v skupnih igrah, nalogah in dejavnostih.</p> <p>Pogosto sledi usmeritvam in navodilom odraslih.</p> <p>Ima večjo kontrolo nad svojimi čustvi, manj je nihanja čustev.</p> <p>Rad se šali.</p>
RAZVOJ GOVORA	<p>Izpolni preproste zahteve.</p> <p>Sledi enostavnim navodilom, kot npr. »Daj mami skodelico.«</p> <p>Razume preprosta vprašanja.</p> <p>Razume osnovna navodila.</p> <p>V knjigi z znanimi slikanicami pokaže imenovano sliko.</p> <p>Uporablja besedo »še« za nadaljevanje zelene dejavnosti.</p> <p>Posnema oglašanje domačih živali.</p> <p>Pomaha v pozdrav.</p> <p>Pokima in odkima, kadar je to primerno.</p> <p>Izreka enostavne povedi, nato začenja oblikovati dvobesedne povedi.</p> <p>Ponavlja besede.</p> <p>Uporablja geste.</p> <p>Sebe pogosto poimenuje z »mi«.</p> <p>Sprašuje »kaj je to, zakaj«.</p> <p>Rad posluša zgodbe o sebi in družini.</p> <p>Gleda knjige, poimenuje poznane predmete.</p> <p>Poje.</p>	<p>Tvori večbesedne povedi.</p> <p>Uporablja zaimke: moj, mene, jaz, itd.</p> <p>Razume predloge: v, nad, med, pod.</p> <p>Razume daljša navodila.</p> <p>Postavlja vprašanja »Kaj je to?«, »Kdo je to?«, »Kako?«, »Zakaj?«.</p> <p>Pove svoje ime in s prsti pokaže, koliko je star.</p> <p>Uporablja nikalnici »nočem« in »ne bom«.</p> <p>Pri igri se pogovarja s sabo in z igračami.</p> <p>O sebi govori v tretji osebi.</p> <p>Zaključni zadnji zlog ali besedo znane pesmice.</p> <p>Recitira krajše verze, pesmi.</p> <p>Razume vprašanja »Kaj leti, skače, plava...?«, »Kaj delamo s tem?«.</p> <p>Razume pojme velik in majhen.</p> <p>Domačim je njegov govor večinoma razumljiv.</p>	<p>Opisuje dejavnosti, ki ji vidi na sliki.</p> <p>Hitro usvaja slovnična pravila.</p> <p>Besede povezuje v pravilno zaporedje.</p> <p>Pravilno izraža nikalne in vprašalne povedi.</p> <p>Uporablja pretekli čas.</p> <p>Opiše uporabo vsakdanjih predmetov.</p> <p>Nenehno postavlja vprašanja.</p> <p>Razume dve povezani navodili.</p> <p>Razume preprosta vprašanja o prebrani zgodbi.</p> <p>Zna povedati ime in priimek.</p> <p>Zna povedati kratko zgodbo in preprosto pesmico.</p> <p>Veliko govori in sprašuje.</p> <p>Njegov govor je vedno bolj razumljiv drugim ljudem.</p>	<p>Govor je razumljiv, težave se lahko pojavijo pri izreki daljših besed in glasov (sičniki, šumniki, L, R).</p> <p>Uporablja pretekli in prihodnji čas.</p> <p>Opisuje predmete.</p> <p>Pripoveduje kratke zgodbe.</p> <p>Razume predloga za – pred.</p> <p>Sam pripoveduje zgodbo ob risbah.</p> <p>Prepozna nekaj črk abecede.</p> <p>Odgovarja na preprosta vprašanja »Kaj je to in iz česa je narejeno?«, »Kdaj? Zakaj? Kako?«.</p>	<p>Vse glasove izgovarja pravilno.</p> <p>Stavki so slovnično vedno bolj pravilni.</p> <p>Razvije osnovno strukturo govora.</p> <p>Pripoveduje tako, da ga ostali razumejo.</p> <p>Besednjak se zelo poveča.</p> <p>Pravilno izgovarja vse glasove (občasno so še nepravilni sičniki, šumniki, glasova L in R).</p> <p>Njegov govor je popolnoma razumljiv.</p> <p>Razvija predbralne in predpisalne spretnosti ter metajezikovno zavedanje.</p>

Delovno gradivo za Vrtec Slovenske Konjice, povzeto po:

- Dr. Ljubica Marjanovič Umek: *Otrok in predšolska vzgoja.*

- U. Fekonja Peklaj, T. Bregant, N. Baumgartner: *Mejniki otrokovega razvoja.*

- I. Ivič, J. Novak, N. Atanacković, M. Ašković: *Razvojni koraki.*

- N. Skamlič: *Mejniki v govorno jezikovnem razvoju in aktivnosti za spodbujanje razvoja jezika.*

Pripravila: Simona Živec, svetovalna delavka